

Grundigere beregning sikrer landmænd bedre beslutningsgrundlag

Mere robust beregningsgrundlag sikrer landmænd et bedre fundament at vurdere følsomheder ud fra. Dette gør sig gældende ved beslutninger om anlægsinvesteringer, forpagtningsaftaler og finansieringsmuligheder.

Det er ikke altid let at nå hele vejen rundt om en mulig anlægsinvestering, forpagtningsaftale eller finansiering. De nuværende beregningsmodeller inddrager oftest kun én variabel ad gangen og uden hensyntagen til følsomhederne i de enkelte væsentlige variable, som beregningerne baserer sig på. Denne problematik har projektet "Økonomistyring som beslutningsunderstøttende værktøj" arbejdet med i 2015. Projektet har fokuseret på at sikre landmændene et bedre beslutningsgrundlag, når de skal vurdere usikkerhederne og følsomhederne ved beslutninger om investeringer, forpagtningsaftaler og finansieringsaftaler. I den forbindelse har projektet introduceret nye beregningsmodeller, der giver landmændene et mere robust beregningsgrundlag.

Beregning med stokastisk simulering

Det nye i beregningsmodellerne er inddragelsen af stokastisk simulering i form af programmet @Risk, der er et ad-on-program til Excel. Programmet gør det muligt at inddrage flere variable i beregningen og tage højde for evt. korrelation mellem dem. Samtidig lægger man en fordeling ned over de enkelte variable i beregningen, eksempelvis en trekantsfordeling, hvor man angiver forventet, højeste og mindste resultat. Anvendelsen af fordelinger har den fordel, at variablenes følsomheder inddrages i beregningerne. Herefter foretager programmet en stokastisk simulering på, med hvilken procent sandsynlighed resultatet vil blive et givent tal. I de nuværende beregninger bliver landmanden præsenteret for det antal kroner, han under de givne forudsætninger vil kunne byde på en forpagtningsaftale. Med de nye beregninger får landmanden ud fra de indtastede forudsætninger og variable præsenteret et interval for, hvor mange antal kroner han vil kunne byde på en forpagtningsaftale og samtidig være 90 procent sikker på, at aftalen er rentabel.

Bedre overblik over forudsætningerne i beregningen

Fordelen ved at anvende @Risk i beregningsgrundlaget for beslutninger omkring investeringer, forpagtningsaftaler og finansieringsmuligheder er, at indtastningen af værdierne i fordelingerne giver et bedre overblik over de forudsætninger, som beregningen er betinget af. Samtidig bliver følsomhederne synliggjort, hvilket giver et bedre overblik over de forskellige risici i beregningen. Der er således ikke tale om en ny beregningsmodel, men derimod en beregning, der forholder sig mere til forudsætningerne og usikkerhederne i variable, hvilket giver en merværdi i forhold til landmandens beslutningsproces.

@Risk er et værdifuldt dialogværktøj

En anden fordel ved at anvende @Risk er, at landmanden og rådgiveren får en snak om, hvilke intervaller de forskellige variable kan lægge indenfor, når disse skal angives, og dermed hvilke risici der ligger i beregningen. På den måde er @Risk et værdifuldt dialogværktøj, der sikrer, at landmanden og rådgiveren kommer omkring alle de forudsætninger, usikkerheder og følsomheder, der er ved en given beslutning. Dette giver således et forbedret beslutningsgrundlag, idet beregningerne foretages på et mere sikkert grundlag ud fra de parametre, der er taget stilling til ved indtastningen i programmet.

Husk, @Risk er ikke en krystalkugle...

I forbindelse med anvendelsen af @Risk til beslutningsstøtte er det vigtigt at pointere, at @Risk ikke er en krystalkugle, der med 100 % sikkerhed kan foreskrive, hvordan en investering vil udvikle sig. Ligesom alle andre sandsynlighedsberegninger er beregningerne med @Risk også påhæftet usikkerhed. Her skal man særligt være opmærksom på, hvilke forudsætninger og værdier man indtaster for variable, samt hvilken fordeling man vælger for de enkelte variable. Beregningerne bliver ikke bedre end de input, man leverer til programmet. @Risk har dog sin berettigelse som dialogværktøj, fordi det sikrer, at man kommer hele vejen rundt om bedriften, og gør, at man tager stilling til flere parametre, end man ville ved de nuværende beregninger.

Mere information

Hvis du vil læse mere om værdien af at anvende @Risk-faciliteterne i beslutningsunderstøttende værktøjer, kan du læse artiklen "[Landmand: Ny beregningsmodel giver tryghed ved bud på forpagtning](#)" om svineproducent Lars Jonsson, der har anvendt projektets forpagtningsmodel til at beregne et bud på en forpagtningsaftale, eller seniorkonsulent Ove Lunds artikel "[Beregn værdien af forpagtning](#)" om værdien af at anvende @Risk i beregning af følsomheder og risici i forpagtningsaftaler.

Du kan også læse mere om fordelingerne i @Risk, og hvad man skal være opmærksom på, når man anvender programmet, i dette [notat](#).

Se [forpagtningsberegningssmodellen med @Risk](#) samt [en vejledning i anvendelsen af den](#).